गावो गन्धेन पश्यन्ति वेदैः पश्यन्ति वै द्विजाः ।
चरैः पश्यन्ति राजानश्चक्षुर्भ्यामितरे जनाः ॥ ६४ ॥

तथोक्तं चात्रविषये ।

यस्तीर्थानि निजे पक्षे परपक्षे विशेषतः ।
५ गुप्तिश्चरैर्नृपो वेत्ति न स दुर्गतिमाप्नुयात् ॥ ६५ ॥

मेघवर्ण आह। तात कानि तीर्थान्युच्यन्ते कतिसङ्ख्यायुतानि च। कीदृशाश्च गुप्तचराः। तत् सर्वं त्वन्निवेद्यतामिति। सो ऽब्रवीत्। अत्रविषये भगवता नारदेन युधिष्ठिरो राजा प्रोक्तः। शत्रुपक्षे ऽष्टादश तीर्थानि स्वपक्षे पञ्चदश। त्रिभिस्त्रिभिर्गुप्तचरैस्तानि ज्ञेयानि। तैर्ज्ञातैः
१० स्वपक्षः परपक्षश्च वश्यो भवति। उक्तं चात्रविषये मुनिना नारदेन युधिष्ठरं प्रति।

कच्चिदष्टादशान्येषु स्वपक्षे दश पञ्च च ।
त्रिभिस्त्रिभिरविज्ञातैर्वेसि तीर्थानि चारकैः ॥ ६६ ॥

तीर्थशब्देनात्र युक्तकर्माभिधीयते। तद्यदि तेषां कुत्सितं भवति। तत्
१५ स्वामिनोपघाताय भवति। तच्च प्रधानं चेद्भवति। तन्नृपस्याभ्युदयाय स्यात्। तद्यथा मन्त्री। पुरोहितः। सेनापतिः। युवराजः। दौवारिकः। अन्तर्वंशिकः। प्रशास्ता। समाहर्ता। सन्निधाता। उपदेष्टा। नायकः। पारिषदः। अश्वाध्यक्षः। गजाध्यक्षः। कोशाध्यक्षः। दुर्गपालः। प्रोत्कटभृत्यः। अटविकश्च परपक्षे। एतेषां भेदेन द्वाग्रिपुः सा
२० ध्यते। स्वपक्षे च यथा जननी। देवी। कञ्चुकी। मालिकः। शय्यापालकः। स्पशाध्यक्षः। सांवत्सरिकः। भिषक्। जलवाहकः। ताम्बूलवाहकः। आचार्यः। अङ्गरक्षकः। स्थानचिन्तकः। छत्रधारः। विलासिनी च। एतेषां वैरद्वारेण स्वपक्षे विघातं। ततश्च।

वैद्यसांवत्सराचार्याः स्वपक्षे ऽधिकृताश्चराः ।
२५ यथा हि तुण्डिकोन्मत्ताः सर्वं जानन्ति शत्रुषु ॥ ६७ ॥